

Ohlédnutí za třemi roky v čele EAHP

Čas hrozně letí. V době, kdy píšu tento úvodník, letí bohužel vzhůru také všechny podstatné epidemiologické ukazatele v naší zemi i některých jiných evropských státech. Je to docela hrozné déjà vu a já jen doufám, že v momentě, kdy se toto číslo Praktického lékárenství dostane do rukou čtenářů, budeme už na cestě mnohem lepším směrem.

Covid-19 tu s námi za chvíli bude dva roky a člověk už skoro zapomíná, jaká byla ta „normální“ doba před ním. Na druhou stranu, jeho příchod si pamatuji poměrně velmi zřetelně. Byl jsem zrovna v Bruselu na jedné z mnoha odborně společenských akcí. Akce to měla být dvoudenní; jenže druhý den nás už do té jedné z mnoha unijních budov, kde se konala, prostě nepustili. Zákaz byl přísný a platil pro všechny. Schůzku, kterou jsem měl naplánovanou s jedním z českých europoslanců, který slíbil podpořit aktivitu Evropské asociace nemocničních farmaceutů (EAHP) v oblasti výpadků v zásobování léčiv, jsme sice uskutečnili, ale nikoliv v Evropském parlamentu, ale v bistro naproti. Ta symbolika rozpůlení – jeden den normální odborná akce, druhý den zákaz vstupu a hotovo – se měla odrazit i v mém fungování v čele EAHP, nebo lépe řečeno ve fungování EAHP jako takové. Covid-19 přišel do Evropy v polovině mého tříletého mandátu. EAHP jsem díky úžasné práci svých předchůdců a všech členů výboru a dalších kolegů zejména z vědecké komise, a samozřejmě také zaměstnanců, přebíral ve skvělé kondici jako široce uznávaného reprezentanta naší profese, který sdružuje více než 23 000 nemocničních farmaceutů z 35 zemí Evropy.

EAHP byla a je nejen organizací s úžasným odborným a kreativním potenciálem, ideálním místem pro čerpání a sdílení zkušeností mezi kolegy ze všech koutů kontinentu i mimo něj, ale také byla a je obdařena mnoha opravdu pracovitými lidmi, kteří ji dokážou táhnout stále dál. Na poli odborném, ale i na poli, kterému se anglicky říká policy (neplést s politics) and advocacy. EAHP má své stálé vazby na Evropskou lékovou

agenturu, EDQM, ECDC a mnoho dalších relevantních unijních agentur a struktur, a má tím své významné slovo v diskuzích o současných i budoucích evropských regulích ve zdravotnictví. Vedle toho EAHP přináší stále více aktivit na poli vzdělávání, od kongresu EAHP, který je největším farmaceutickým kongresem v Evropě, po menší regionální akce a e-Learning.

Je pochopitelně na jednu stranu velmi zavazující a na druhou docela příjemné získat důvěru kolegů z celé Evropy a mít možnost být v čele tak dobře fungující asociace. Je to do určité míry ocenění samo o sobě, nicméně nejlepší na tom je, že můžete do určité míry tvořit budoucnost. A to vlastně hned na několika frontách: vzdělávací, odborně organizační, ale také při dalším budování asociace samotné. Daní je ovšem samozřejmě velké pracovní zatížení a časté absence doma.

Tato první fáze mého mandátu, budování, byla úžasnou zkušeností, která ovšem byla velmi rychle utnuta nástupem covidu-19. Většina slibně se rozvíjejících projektů musela jít okamžitě stranou, a to z mnoha důvodů. Nejpodstatnějším z nich byla potřeba přesměrovat naše lidské zdroje tam, kde byly v tu chvíli potřeba, tedy do smysluplné pomoci našim členům (např. vybudování EAHP Covid-19 Resource Center) a do zapojení do aktivit souvisejících se samotnou pandemií. (Např. ve snaze udržet dostupnost léků. Vzpomínáte ještě na fronty kamionů na uzavřených hranicích?) Druhým důvodem byl fakt, že všichni členové výboru a dalších orgánů EAHP jsou dobrovolníci, kteří své aktivity vykonávají ve volném čase. Asi není třeba zdůrazňovat, jak moc jsme všichni byli vytíženi ve svých nemocnicích a kolik volného času a energie nám zbývalo. Třetím, nejpříjemnějším, ale do velké míry limitujícím faktorem byly finanční zdroje. EAHP je nezisková společnost, která si musí na svůj provoz vydělat především výnosem z kongresu. Ten měl být na konci března 2020. Více asi nemusím vysvětlovat.

Druhá polovina mého prezidentství byla tedy o mnoho temnější, více vyčerpávající, ale zpětně hodnoceno šlo o fantastickou a (doufejme!) neopakovatelnou zkušenost. Ukázala totiž několik opravdu pozitivních aspektů nemocničních farmaceutů i zastupců dalších farmaceutických profesí. Nezodolnost, skutečný zájem o veřejné zdraví i individuální pacienty, leadership. To vše jsem viděl kolem sebe v míře přebohaté, a to vše přispělo k tomu, že EAHP krizí prošla posílena. Dnes se ke všem projektům postupně vracíme a já doufám, že u toho zůstane. Že otevření asociace dalším mimo-evropským členům, zavedení tzv. Special interest groups, podpora regionálních vzdělávacích akcí, celoevropská kampaň za lepší dostupnost esenciálních i moderních léčiv, podpora vzniku evropské organizace, která by pomáhala koordinovat akreditaci akcí celoživotního vzdělávání – aby mezinárodní výměna zkušeností nezůstala luxusem, ale stala se standardem, pokračování snah o co největší míru implementace European Statements of Hospital Pharmacy či systém uznávání specializací budou dalšími kamínky na cestě úspěšné organizace reprezentující úspěšné povolání. Jsem si jist, že tomu tak bude. Tu jistotu mi dává vědomí, kolik skvělých kolegů na národní i mezinárodní úrovni naše profese má.

P. S. Ke každému ohlédnutí patří i poděkování. Děkuji tedy své ženě, že mě za ty časté absence doma nezabila, našim synům, že se bez tatínka nezabili navzájem, všem kolegům v naší nemocniční lékárně a svému řediteli za neutuchající podporu a toleranci, kolegům ze současného i minulých výborů SNL za podporu. Dr. Heleně Rotterové za to, že mě před mnoha lety vzala s sebou na valné shromáždění EAHP, a tím pro mě všechno změnila, a doc. J. Sýkorovi ze Slovenska za to, že byl mým mentorem v mých začátcích ve výboru EAHP a mnoho věcí mi usnadnil. A přeji hodně úspěchů svému nástupci Dr. Andráši Sülemu i celé EAHP!

PharmDr. Petr Horák